

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 144/21
U Luxembourg 2. rujna 2021.

Presuda u predmetu C-932/19
OTP Jelzálogbank i dr.

Mađarsko zakonodavstvo kojim se zabranjuje poništenje ugovora o zajmu izraženog u stranoj valuti zbog toga što sadržava nepoštenu odredbu o tečajnoj razlici doima se usklađenim s pravom Unije

To je slučaj ako to zakonodavstvo omogućava ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio bez te nepošteno odredbe, čak i ako bi poništenje ugovora bilo povoljnije za potrošača

Potrošač je 2007. s mađarskim bankama koje su dio OTP grupe sklopio ugovore o zajmu izražene u stranoj valuti. U okviru sporova u vezi s tim ugovorima potrošač se pozvao na njihovu ništetnost ističući nepoštenost odredaba kojima se propisivalo da se tečaj koji se primjenjuje prilikom isplate pozajmljenih sredstava, koji odgovara kupovnom tečaju dotične valute u odnosu na mađarsku forintu (HUF), razlikuje od tečaja koji se primjenjuje za njihovu otplatu, a koji odražava prodajni tečaj te valute.

Győri Ítéltábla (Okružni žalbeni sud u Győru, Mađarska), koji u tim sporovima odlučuje po žalbi, utvrđuje, s jedne strane, da je mađarski zakonodavac zamijenio nepošteno odredbe poput navedenih nacionalnom odredbom koja se poziva na službeni tečaj koji je Mađarska narodna banka odredila za predmetnu valutu, kako za isplatu tako i za otplatu. S druge strane, ističe da mu mađarsko zakonodavstvo ne dopušta da proglašni ništetnost navedenih ugovora zbog poništenja predmetnih nepoštenih odredaba iako bi takvo rješenje bilo povoljnije za potrošača, na kojeg tada ne bi negativno utjecalo ostvarenje tečajnog rizika koji je svojstven predmetnim zajmovima.

Dvojeći o usklađenosti s Direktivom o nepoštenim uvjetima¹ rješenja koje je mađarski zakonodavac prihvatio kako bi iz ugovora o zajmu izraženih u stranoj valuti uklonio nepošteno odredbe o tečajnoj razlici, Győri Ítéltábla Sudu postavlja pitanje o tome.

Svojom današnjom presudom Sud podsjeća na to da rješenje koje je usvojio mađarski zakonodavac odgovara zadanom cilju te direktive koji se sastoji od ponovne uspostave ravnoteže između stranaka održavajući na snazi valjanost ugovora kao cjeline umjesto poništenja svih ugovora koji sadržavaju nepošteno odredbe koje utječu na njihovo izvršenje, poput onih koje se odnose na tečajnu razliku. Nadalje, toj direktivi ne protivi se nacionalno zakonodavstvo kojim se suca pred kojim se vodi postupak sprečava da prihvati zahtjev za poništenje ugovora o zajmu koji se temelji na nepoštenosti ugovorne odredbe o tečajnoj razlici ako se zajamči da ta odredba ne obvezuje potrošača. Tako utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora omogućiti ponovno uspostaviti pravnu i činjeničnu situaciju u kojoj bi se potrošač nalazio da ta nepoštena odredba nije postojala, osobito uspostavom prava na povrat koristi koje je trgovac na temelju nepošteno odredbe neopravdano stekao na njegovu štetu.

U vezi s tim Sud naglašava da je na mađarskom sudu da odredi omogućava li zakonodavstvo koje se primjenjuje u glavnom postupku zaista ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio.

¹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.)

U pogledu pitanja može li nacionalni sud ili čak mora li prihvatiti zahtjev dotičnog potrošača za provedbu poništenja predmetnog ugovora o zajmu u cijelosti, a ne poništenja samo odredbe o tečajnoj razlici i njezinoj zamjeni nacionalnom odredbom, Sud odgovora negativno. Naime, **Direktiva o nepoštenim uvjetima ne omogućava sudu pred kojim se postupak vodi da se temelji samo na tome je li poništenje navedenog ugovora u cijelosti eventualno povoljno za potrošača.** U načelu se u konkretnom slučaju mogućnost održavanja na snazi ugovora čije su određene odredbe poništene mora ispitivati s obzirom na kriterije predviđene nacionalnim pravom.

Tako u skladu s objektivnim pristupom Suda u njegovoj sudskoj praksi u tom području **nije dopušteno da se u nacionalnom pravu situacija jedne od stranaka ugovora smatra odlučujućim kriterijem koji određuje sudbinu ugovora.** Stoga volja koju je izrazio dotični potrošač ne može prevladati nad ocjenom nacionalnog suda o pitanju omogućava li mađarsko zakonodavstvo ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio.

U tim okolnostima Sud ističe da se mađarsko zakonodavstvo **treba smatrati usklađenim s Direktivom o nepoštenim uvjetima** ako omogućava ponovnu uspostavu te situacije.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293